

POVESTEUA LUI HARAP-ALB

- Caracterizare de personaj -

I Introducere

Scrisor representativ literaturii românești, comparabil cu mare
poeritorii ai lumii, Ion Creangă a sintetizat în universul operelor
săle o serie de motive și teme într-o manișă artistică deschisă.
Acesta este, fără îndoială, cel mai reprezentativ intemeietor al
basmului săt românesc. „Flamur al noastru”, cum îl numește
Gavalec Ilărileanu, Ion Creangă face trecerea de la nivelul popular
al literaturii la nivelul săt.

Basmul săt este o poveste nouatină amplă, cu o narativă plină
de numeroase personaje putătoare ale unor valori simbolice:
lumele învinge răul în diversele lor ipostaze. Reprezentative pentru
vizionarea despre lume a lui Ion Creangă sunt particularitățile de
construcție a protagonistului operei „Povestea lui Harap-Alb”, publicată
în revista „Convorbiri literare” în 1877. Harap-Alb este un personaj atipic
basmelor, deoarece nu are puteri supranaturale și nu se poate metamorfoza,
dar dobjăndesci prin depășirea protoclor a serie de calități: milă,
generozitate, misteriu, uiteție.

II Cuprins

- Statutul social, moral, psihologic

Eroul este construit după schema narrativă a initierii. Trasul devenirei coincide cu schimbarea statutului social. Caracterul realist al personajului se vădă chiar de la statutul său social, moral și psihologic, **ambiguitatea** fiind principala particularitate de construcție.

Statutul social al eroului este conturat încă din început, acesta fiind mesajul unui crăi. Pe parcurs, acesta este surprins în ipostaza de slugă a Grănelui, ca în final să dobândească statutul de moștenitor la tronul Imperiului Verde, echivalent în plan simbolic cu statutul de **initiat**. Trasul său de inițiere poate fi analizat și din perspectiva **MORALITĂȚII**. Comportamentul său este initial denotă **imoralitate**, deoarece îl încalcă zfatul patinilor și acceptă tonărăția Grănelui („nă te feresc de amul doz, iar mai ales de amul Grân, săt și putea, nă n-ai să-l face cu dânsii că sunt foarte go zuguleți”). Înțezi, protagonistul poate fi absolvit de nimic, când în vedere că era **imatur**. Dobândirea maturității reflectă maturizarea pe moralitatea personajului. Când se întoarce în pielea de nestemate din Pădurea Berbilor, Hargh-Alle rezintă tentației de a se imbogăți, fiind loial jurământului depus față de Grân. Din punct de vedere **PSIHOLOGIC**, finalul narativei urmărește conturarea personalității eroului în urma probelor pe care le depășeste. Astfel, la început eroul este **năiv**, nu se **miră la oameni**, deoarece nu intuiște esența divinității a Flintei Luminoice și nu își dă seama că Grânul este adevărat, sub turi infățăriri difuse. Donează **maturitate**.

când intuiște ajutorul de nădejde în cele 5 apariții lizare întâlnite la urtea Împăratului Răz. Hlazap-Alb este milos când salvează munte de furnici și crează un măr albinelor.

Astfel, eroul însumează o serie de calități exceptionale, dar nu are puteri supranaturale. Are însă un **cal năzdrăvan** cu puteri antropomorfe și animorfe și este ajutat de **personaje inițiatice și adjuvante**, unele faluoare și grotesci.

- **presentarea unei trăirături de caracter + 2 secvențe**

O trăirătură de caracter predominant accentuată a lui Hlazap-Alb este **năivitatea**. În acest sens se pot aduce **exemple** justificative precum: întâlnirea cu Făntă Duminiță, mărul chipul unei bătrâne veritoare, alegerea salubrii, întâlnirea cu Spănel și ~~nu~~ nenei ioborăină în fântână. În cursul inițierii, protagonistul are mai mulți „**pedagogi**”: pedagogul bun (misterogol) - Făntă Duminiță, pedagogul rău - Spănel, pedagogul rezervat - salul și pedagogul dur - Împăratul Răz.

O primă secvență care indică năivitatea protagoniștului este ea în care își **ALEGE CAZUL**. Scena este una a comisului, deoarece **refuz** bătrânel refuză să credă că cel mai ponorit sal vine la teren de judecătie. Astfel, ~~acesta~~ lăsuță salul de fiercare dată apără **motivul** ciprii trai, salul încercând de trei ori să ajungă la tanăr, dar eroul lăsuță în rap de fiercare dată cu spănel. Eroul nu reușește să distingă

aparentă de erență, judecând valul doar după aspect. În cale din urmă, valul reușește să ajungă la tava cu jăratic și își arată forțele, oferindu-i Tânărului o primă lecție.

Codată trăit de proba impună de tută râu deghișat în urmă, eroul se răbuceste în pădurea în care se întâlnește cu Spânul. Aceasta crede că este în terra Spanilor și acceptă de trei ori, nici infâțișări difuzite. Aceasta crede să stea în terra Spanilor și acceptă teverășia Spanului, învălcând astfel interdicția dată de tată. **U**altă secvență care indică naivitatea eroului este *reborăirea în fântână*. Ea aceasta are puternice valențe simbolice, amintind de baină hătesului. Alături de motiul apelor rii și alt-al apelor moarte, fântâna amintește de motiul ^{mitologic} ~~fătului~~ al apelor genzei, apelor divine, apelor misterioase care sondă spre ideea de *renastere*. Eroul traversează o moarte simbolică, primind o nouă identitate conferită de Spân, numele de Harap-Albe. Această structură *eximoronă* suprarează traseul difuzit pe care protagoniștul trebuie să il parcurgă pentru a deveni moștenitor la ~~sorțea~~ tronul ~~împăratului~~ Verde. Mai mult, Spânul îl *deposează* de armă, deoarece nu are nevoie de acesta, ci „nă mindă minte”. Astăzi, protagonistul este reușit să-și doneclească singur valabilitatele în urma probelor la care este supus de Spân.

- 2 elemente semnificative construcției personajului

→ caracterizarea + finalul

Un prim element de structură semnificativă construcției personajului este reprezentat de mijloacele de caracterizare. Astfel, eroul este caracterizat atât direct, cât și indirect. Încă de la ^{în mod direct} începutul basmului noratorul obiectiv ilustrează maturitatea protagonistului „fiul crainii, boboc în felul său la trebi de arie”. Sfânta Duminica îl caracterizează în fund milostiv și generos, dar și „slab de inger și mai fricos decât o femeie”. ~~Sânzintă~~ De armenie, și protagonistul este caracterizat direct și de fetele Împăratului Verde: „Hagap-Alb, sluga lui, are o înțelegere mult mai placută și seamănă a fi mult mai omos”.

Tehnica contralui la caracterizarea indirectă a personajului prin părți, comportament și relațiiile cu celelalte personaje. Prin tehnică care este reprezentată la curtea Împăratului Verde dezvăluie și primele semne de maturitate ale lui Hagap-Alb. Aducerea valașelor din grădina curulușului și dezvăluirea răbdarea, perseverența și capacitatea de a urmări zătinile celor înteleși. Proba aducării nestematelor și relevă intelectuală și abilitatea de a rezista tentării: nu iade în cugana cerbului și nu încalcă sucurile jurământul făcut de Tân. Generozitatea făță de cele mai nășterișe vieți și capacitatea de a discerna aparenta de erori și în alegerea celor cinci tovarășilor sunt principale trăsături positive care reies din proba aducării fetii de împărat. Astfel, acest ultim obstacol și certifică maturizarea eroică dezvoltată a eroului.

Un alt element de compoziție este finalul basmului. Pentru Harap-Ală, cea mai dificilă probă era rea a adunării fetii de Imperatorului Ros, Spăinului, desearue, pe drum, re îndrăgostire de ea. Cu toate acestea, respectă jurământul după Spăinului și nu își desvăluie aderevărata identitate. Elă cunoaște însă aderătorul și îl demarcă pe Spăin. Harap-Ală este confirmat ca erou, iar Spăinul îi bate rugul. Astfel, eroul este deslegat de jurământ, venind să inițierea să fie încheiată, iar răul Spăinului să plângă. Aceasta este uciș de cat, iar Harap-Ală este omuat de fata Imperatorului Ros și își primește răsplata: împăratia și pe fata Imperatorului Ros. Muntea și seful reîmborza statutului social cu valențe simbolice, confirmând maturizarea eroului.

III Concluzie

În sfârșit, Harap-Ală din basmul sătul al lui Ion Creangă este un personaj complex, care dobândește calități exceptionale prin probele pe care le depășește, dar nu are puteri supranaturale și nu se poate metamorfoza. Trebuie să fie un ral născăruian cu puteri animalice și antropomorfe și să interacționeze cu altă personaje inițiate sau și adjumărate. Înălțarea de caracter accentuată este năivitatea, care vine din recunoscerea alegoriei răului și din recunoscerea fătului, care amintește de taina bestezului. Personajul este caracterizat atât direct, cât și indirect, iar finalul basmului contribuie la construcția personajului. De asemenea, statutul social, moral și psihologic sunt reflectate reflectate pe tot parcursul basmului, iar eroul se maturizează odată cu probele pe care le depășește depășește. Astfel, basmul „Povestea lui Harap-Ală” poate fi citit și ca un bildungsroman.